

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
КОМИСИЯ ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

53
13
[Signature]

ДОКЛАД

**по законопроект за Сметната палата,
№ 454-01-18, внесен от Йордан Цонев, Петър Кънев, Румен Гечев и
Сергей Кичиков на 12 февруари 2014 г.**

На заседание, проведено на 27 февруари 2014 г., Комисията по бюджет и финанси разгледа законопроекта за Сметната палата, внесен от н.п. Йордан Цонев, Петър Кънев, Румен Гечев и Сергей Кичиков на 12 февруари 2014 г.

На заседанието присъстваха: проф. Валери Димитров – председател на Сметната палата и Валери Апостолов и Цветан Цветков – заместник-председатели на Сметната палата, Антония Първанова – член на Европейския парламент, проф. Иван Душанов и проф. Христина Вучева и др.

Законопроектът беше представен от вносителите.

Пръв от вносителите изказа своите мотиви г-н Йордан Цонев, който посочи, че целта на законопроекта е възстановяване на традиционния модел на работа на организация на Сметната палата като колегиален орган. Действащият закон, приет през 2010 г. е променил модела на организация работата на Сметната палата от колективен орган във форма на върховен одитор. Въпреки че се посочва, че това е някаква форма на колективен орган по модела на Словения, където тримата одитори са с равни функции, в Сметната палата на Република България функциите на председателя и на неговите заместници по отношение на общите им действия не се свеждат до одитната дейност, а само до бюджета, до приемане на програмата и до някои вътрешно-нормативни актове;

- В Европейския съюз няма преобладаващ модел на структура на върховните одитни органи, като беше цитирано изследване, което представлява „Сравнителен анализ на статута и структурата на върховните одитни институции и сметни палати”. За някои върховни одитни институции е трудно да се дефинира тяхната принадлежност към отделен модел – Швеция и Словения. При анализа прави впечатление, че едноличните органи често по своя инициатива създават свои помощни органи, консултативни съвети или еднолични органи. Така например във

Великобритания, която принципно се дефинира като върховна одитна институция от едноличен тип, към главния одитор действа висше управително тяло, което приема политиките на институцията и анализира дейността ѝ, съпоставена с целите. Подобен модел е възприет в Литва. Върховната одитна институция се ръководи от председател, но към него действа Съвет, който подпомага председателя и участва в основните дейности. Главният одитор на Естония се подпомага от ръководителя на одитния отдел, който ръководи оперативно одитната дейност;

- Органите със съдебни функции, Франция, Белгия, Португалия, Испания, Италия и Гърция, от гледна точка на процеса на вземане на решение действат по скоро на колегиална основа, отколкото еднолично;

- Тенденцията по отношение избора на модел на одитната институция трудно може да се открие. До голяма степен върху това решение влияят традициите в дадената държава и нейното устройство. Традицията в България е този орган, с изключение на годините 2011 – 2012 – 2013 г. да бъде колегиален орган и именно това е и целта на законопроекта. Както е посочено и в решение на Конституционния съд - на законодателя е предоставено по овластяване от Конституцията определяне на състава, мандатността на членовете и техния брой, структурата на Сметната палата и правомощията ѝ са въпрос на управленска концепция.

Г-н Румен Гечев също изказа някои от своите мотиви за внасянето на законопроекта:

- Промяна на едноличното управление на Сметната палата;
- В действащия закон и Правилника към него има изискване да се изготви Наръчник за прилагане на международно признатите одитни стандарти и одитна дейност, който още не е изготвен. Това поставя въпроса как са правени одитните доклади до настоящия момент;
- В ЕС на този етап няма хармонизация на сметните палати и унифициране на модела на управление. Повечето страни от Европа имат колегиален тип на управление на Сметната палата.
- Законопроектът не променя принципа на мандатност.

По законопроекта се проведе обширна дискусия, в която взеха участие членовете на комисията и гостите на заседанието.

Членът на Европейския Парламент г-жа Антония Първанова направи препоръка относно необходимостта законопроекта да бъде консултиран с Европейската комисия, за да се гарантира, че предвидените разпоредби не излагат на риск ефективността на одита и политическата независимост на Сметната палата на Република България контролираща европейските фондове и изпълнението на националния бюджет на Република България, както и други публични средства.

Проф. Иван Душанов изрази своето одобрение на законопроекта и изказа мнението, че най-подходящият модел за България е Сметната палата да е колективен орган.

Проф. Христина Вучева изрази принципно съгласие, че модела на управление би могъл да бъде сменен, но законопроекът няма да реши несъвършенствата на работа на Сметната палата в настоящия момент.

Народният представител Георги Кадиев изрази становище, че независимо от това кой модел ще бъде избран Сметната палата не трябва да бъде политизирана, а членовете ѝ да бъдат професионалисти. Той изрази принципно подкрепата си за едноличния модел на управление на Сметната палата.

Г-жа Менда Стоянова сподели, че в законопроекта технологията на извършване на одитите не е добре разписана и това ще доведе до непрозрачност на процедурата и възможност върху тази процедура да се оказва натиск от различни посоки, включително политически. От една страна за прикриване на определени нарушения или констатации и от друга страна за натиск върху отделни субекти неудобни на поръчителя.

След представяне и обсъждане на законопроекта се проведе гласуване, което приключи със следните резултати: „За”- 10 народни представители, „Против” 6 народни представители и „Въздържал се” – 1 народен представител.

Въз основа на гореизложеното Комисията по бюджет и финанси предлага на Народното събрание да приеме на първо гласуване законопроекта за Сметната палата № 454-01-18, внесен от Йордан Цонев, Петър Кънев, Румен Гечев и Сергей Кичиков на 12 февруари 2014 г.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА
ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ:**

ЙОРДАН ЦОНЕВ